

## ดัชนีปริจเฉทเชิงการควบคุมการปฏิสัมพันธ์ในภาษาสเปน: ความหมาย หน้าที่ และการแปล (1)\*

ไพรริน สิมมา

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Email: prairins@yahoo.com

รับบทความ 17 สิงหาคม 2563 แก้ไขบทความ 21 กุมภาพันธ์ 2564 ตอปรับ 22 กุมภาพันธ์ 2564

ออนไลน์ 21 มิถุนายน 2564

### บทคัดย่อ

บทความวิจัยชิ้นนี้มุ่งเน้นศึกษาคำ bueno, bien และ hombre/mujer ในฐานะเป็นดัชนีปริจเฉทซึ่งทำหน้าที่ควบคุมการปฏิสัมพันธ์ในการสนทนาภาษาสเปน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) อธิบายความหมายและหน้าที่ และ (2) ศึกษาการแปลดัชนีปริจเฉทดังกล่าวเป็นภาษาไทย ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ตัวอย่างซึ่งรวบรวมมาจากบทสนทนาที่พบในงานวรรณกรรมร่วมสมัยภาษาสเปนที่คัดเลือกมาและบทแปลภาษาไทยของงานวรรณกรรมภาษาสเปนแต่ละเรื่องเป็นข้อมูลในการศึกษา จากการศึกษาพบว่าดัชนีปริจเฉท bueno และ bien มีความหมายแสดงการยอมรับสิ่งที่ผู้ร่วมสนทนากล่าวมาก่อนและใช้เพื่อลดความรุนแรงของสิ่งที่ผู้พูดกำลังจะกล่าว ในขณะที่ hombre/mujer แสดงการวางตัวสนิทสนมกับผู้ร่วมสนทนาและใช้เป็นกลวิธีความสุภาพแบบชดเชย ในด้านการแปล พบว่ามีการใช้หน่วยภาษาที่หลากหลายในการแปลดัชนีปริจเฉทแต่ละดัชนี ในบางกรณีไม่มีการแปลดัชนีปริจเฉทแต่อย่างใด ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมหน่วยภาษาที่ใช้ในการแปลดัชนีปริจเฉทแต่ละดัชนี พร้อมทั้งประเมินและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแปลและการละไว้ไม่แปลด้วย

**คำสำคัญ** ดัชนีปริจเฉท การควบคุมการปฏิสัมพันธ์ ภาษาสเปน การแปล

---

\* บทความวิจัยชิ้นนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “ดัชนีปริจเฉทเชิงโครงสร้างการสนทนาและการควบคุมการปฏิสัมพันธ์ในภาษาสเปน: ความหมาย หน้าที่ และการแปล” ซึ่งได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ประจำปีงบประมาณ 2561

## Contact Control Markers in Spanish: Meanings, Functions and Translation (1)

*Prairin Simma*

Faculty of Humanities, Ramkhamhaeng University

Email: prairins@yahoo.com

Received 17 August 2020; revised 21 February 2021; accepted 22 February 2021;  
online 21 June 2021

### Abstract

This research aims to examine *bueno*, *bien* and *hombre/mujer* used as contact control markers in Spanish conversation with the intention to (1) explain their meaning and function, and (2) study how they are translated into Thai. Examples collected from conversations in selected works of contemporary literature in Spanish and their Thai translation are used as the study's corpus. The study shows that *bueno* and *bien* are used by the speaker to express acceptance of what the interlocutor has said in order to attenuate what the speaker is about to say, while *hombre/mujer* shows the speaker's affection toward his/her interlocutor and is used as a compensatory politeness strategy. As for the translation, it is found that numerous expressions are used to translate each discourse marker. In some cases the discourse markers are not translated at all. All expressions used to translate each discourse marker are collected. Subsequently, evaluations and suggestions about the chosen translation or omission are given.

**Keywords:** discourse marker, contact control, Spanish, translation

## 1. บทนำ

ดัชนีปริจเฉท (discourse marker) เป็นหน่วยภาษาที่ในอดีตไม่ได้รับความสนใจศึกษาอย่างจริงจังและเป็นระบบมากนัก เนื่องด้วยเป็นหน่วยภาษาที่ไม่จำเป็นในเชิงไวยากรณ์ และแทบจะไม่มีผลต่อความหมายของเนื้อความในปริจเฉท อย่างไรก็ตาม นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1960 เป็นต้นมา ได้มีการพัฒนาทฤษฎีต่าง ๆ ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ทางภาษาที่อยู่นอกเหนือขอบเขตของประโยค อันนำไปสู่การศึกษาดัชนีปริจเฉทอย่างแพร่หลาย

ตามทฤษฎีภาษาศาสตร์ตัวบท (text linguistics) ดัชนีปริจเฉทถือเป็นกลไกทางภาษาประเภทหนึ่งที่แสดงการเชื่อมโยงความอันจะทำให้ปริจเฉทมีเอกภาพหรือมีความเกี่ยวเนื่อง ต่อมาได้มีการนำแนวคิดจากทฤษฎีวัจนปฏิบัติศาสตร์มาใช้ในการศึกษาดัชนีปริจเฉทด้วยแนวคิดจากทฤษฎีเชิงวัจนปฏิบัติศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทฤษฎีความสัมพันธ์ (relevance theory) และทฤษฎีการโต้แย้งแสดงเหตุผล (argumentation theory) ซึ่งมุ่งเน้นศึกษาการใช้ภาษาในสถานการณ์การสื่อสาร ทำให้เกิดมุมมองว่าดัชนีปริจเฉทไม่ใช่หน่วยภาษาที่ทำหน้าที่แสดงการเชื่อมโยงความเท่านั้น หากแต่หมายถึงหน่วยภาษาซึ่งทำหน้าที่ชี้้นำการตีความรหัสสาร กล่าวคือ เป็นหน่วยภาษาที่ช่วยให้ผู้ฟังได้รับข้อสรุปที่ผู้พูดต้องการได้ง่ายขึ้น

นักภาษาศาสตร์ซึ่งพิจารณาว่าดัชนีปริจเฉทเป็นหน่วยภาษาที่ช่วยชี้้นำการตีความในการสื่อสารจำแนกประเภทดัชนีปริจเฉทภาษาสเปนในลักษณะที่แตกต่างกันไป อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปแล้วสรุปได้ว่าดัชนีปริจเฉททำหน้าที่ดังต่อไปนี้ 1) หน้าที่เชิงการโต้แย้งแสดงเหตุผล (argumentative function) 2) หน้าที่เชิงโครงสร้างปริจเฉท (metadiscursive function) 3) หน้าที่ควบคุมการปฏิสัมพันธ์ (contact control) 4) หน้าที่แสดงมโนทัศน์หรือทัศนคติของผู้พูด (modality) และ 5) หน้าที่เน้นองค์ประกอบหนึ่งให้โดดเด่นกว่าองค์ประกอบอื่นซึ่งพบในปริจเฉทหรือละไว้ในฐานที่เข้าใจ (focus)

ดัชนีปริจเฉทเชิงการควบคุมการปฏิสัมพันธ์ซึ่งเป็นดัชนีปริจเฉทที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาในงานวิจัยชิ้นนี้เป็นดัชนีปริจเฉทที่พบได้เฉพาะในการสนทนา สำหรับ Briz Gómez (1998, pp. 224-225) ดัชนีปริจเฉทเชิงการควบคุมการปฏิสัมพันธ์หมายถึงดัชนีปริจเฉทซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมสนทนาและความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมสนทนากับหน่วยถ้อยของตน เช่น ¿no?, ¿eh?, ¿ves?, ¿sabes?, oye, ¿entiendes?, escucha, fijate, te lo digo, hombre, la verdad และ ¿verdad? ดัชนีปริจเฉทเหล่านี้ทำหน้าที่แสดง “การกล่าวแสดงออก-การเรียกร้อง” (función expresivo-apelativa) และหน้าที่สื่อสัมพันธ์ (función fática) เป็นหลักการใช้ดัชนีปริจเฉทดังกล่าวอาจมีจุดประสงค์เพื่อยืนยันหรือสนับสนุนความถูกต้องชอบธรรม

ในการแสดงความคิดเห็นของผู้พูดเอง ถ่วงเวลา เรียกความสนใจอันเป็นการรักษาหรือตรวจสอบการปฏิสัมพันธ์ หรือเพื่อร้องขอให้ผู้ร่วมสนทนาทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

Martín Zorraquino and Portolés (1999) เรียกดัชนีปริจเฉทที่ควบคุมการปฏิสัมพันธ์ว่า *Enfocadores de la alteridad* ซึ่งหมายถึงดัชนีปริจเฉทที่มีความหมายบ่งชี้ไปยังผู้ฟังและแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง เช่น ดัชนีปริจเฉทซึ่งผู้พูดใช้เพื่อแสดงความสัมพันธ์อันดี ความคุ้นเคย และความสนิทสนมระหว่างผู้ร่วมสนทนา (*hombre*) ดัชนีปริจเฉทซึ่งส่งเสริมภาพลักษณ์ด้านบวกของผู้พูด โดยการลดความหนักแน่นของจุดยืนหรือความคิดเห็นของผู้พูด (*bueno*) หรือโดยการกระตุ้นให้ผู้ร่วมสนทนาเห็นด้วยกับมุมมองของผู้พูด (*vamos*) ดัชนีปริจเฉทที่เรียกความสนใจจากผู้ฟัง (*mira/mire, oye/oiga*) ดัชนีปริจเฉทที่แสดงการตรวจสอบหรือการขอคำยืนยัน (*¿no?, ¿verdad?, ¿eh?*) และดัชนีปริจเฉทที่เพิ่มความสุภาพในการขอเรื่อง (*por favor*)

ดังที่ผู้วิจัยได้กล่าวแล้วในการศึกษาดัชนีปริจเฉทเชิงโครงสร้างการสนทนาภาษาสเปน (ไพรริน สิมมา, 2563, น. 23-24) ดัชนีปริจเฉทส่วนใหญ่เป็นหน่วยภาษาที่มีความหมายไม่แน่ชัดและยากต่อความเข้าใจ นอกจากนี้ ยังมักแสดงความหมายหรือหน้าที่ได้หลากหลายไม่ว่าจะเป็นการแสดงความหมายหรือหน้าที่ที่หลากหลายในคราวเดียวกัน หรือการแสดงความหมายหรือหน้าที่ที่แตกต่างตามบริบทการใช้ที่เปลี่ยนไป ความหมายอันซับซ้อนและการแสดงหน้าที่ได้หลากหลายทำให้เกิดความยากลำบากในการเรียนการสอนดัชนีปริจเฉท ทั้งนี้แบบเรียนภาษาสเปนแทบจะไม่มีบทเรียนเกี่ยวกับหน่วยภาษาเหล่านี้ หรือถ้ามีก็ยังไม่ได้ให้คำอธิบายที่น่าพึงพอใจ นอกจากนี้ การแปลดัชนีปริจเฉทก็ไม่ใช่ง่ายเรื่องด้วย นอกจากความยุ่งยากที่เกิดจากคุณลักษณะทางความหมายของดัชนีปริจเฉทเองแล้ว ในบริบทการสื่อสารหนึ่ง ๆ ในภาษาแปลอาจมีการเลือกแสดงความหมายในลักษณะที่แตกต่างจากภาษาต้นฉบับรวมทั้งเป็นเรื่องยากที่ดัชนีปริจเฉทในภาษาต้นฉบับและในภาษาแปลจะมีความหมายเหมือนกันทุกประการและใช้เป็นหน่วยเทียบเคียงกันได้ในทุกบริบท (Portolés, 2002, pp. 162-163)

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาความหมาย หน้าที่ รวมทั้งการแปลดัชนีปริจเฉทเชิงการควบคุมการปฏิสัมพันธ์ภาษาสเปน เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการแปลดัชนีปริจเฉทกลุ่มนี้ ดัชนีปริจเฉทที่ผู้วิจัยเลือกมาศึกษาได้แก่ดัชนีปริจเฉท *bueno, bien, hombre/mujer, eh, mira/mire* และ *oye/oiga* ซึ่งพบมากในการสนทนาภาษาสเปนและมีตัวอย่างในแหล่งข้อมูลเพียงพอต่อการศึกษา อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเนื้อที่อันจำกัด ในบทความวิจัยชิ้นนี้ผู้วิจัยจึงจะนำเสนอผลการวิจัยเกี่ยวกับดัชนีปริจเฉท *bueno,*

bien และ hombre/mujer เท่านั้น และจะนำเสนอผลการวิจัยเกี่ยวกับดัชนีปริจเฉทอื่น ๆ ในบทความวิจัยต่อไป

## 2. ข้อมูลและวิธีการวิจัย

### 2.1 ข้อมูลการวิจัย

ผู้วิจัยรวบรวมตัวอย่างการใช้และการแปลดัชนีปริจเฉทจากบทสนทนาในงานวรรณกรรมร้อยแก้วร่วมสมัยภาษาสเปนและบทแปลภาษาไทยของงานวรรณกรรมแต่ละเรื่อง งานวรรณกรรมที่ผู้วิจัยใช้มีจำนวนทั้งสิ้น 18 เรื่อง ซึ่งถือเป็นงานวรรณกรรมร้อยแก้วร่วมสมัยภาษาสเปนแทบจะทั้งหมดที่มีการแปลโดยตรงจากภาษาสเปนเป็นภาษาไทย ในบทความวิจัยชิ้นนี้ มีการใช้ตัวอย่างจากผลงานจำนวน 13 เรื่อง ดังนี้

#### ตารางที่ 1

รายชื่องานวรรณกรรม

ลำดับที่	ต้นฉบับ	ฉบับแปล
1.	Bibiana y su mundo (Olaizola, 1998)	โลกของเธอ บีเบียน่า (โฆเซ่ หลุยส์ โอโลยโซล่า, 2540)
2.	Boquitas pintadas (Puig, 2004)	ริมฝีปากนาง (มานูเอล ปุช, 2557)
3.	Cinco panes de cebada (Baquedano, 2016)	ปลูกฝิ่นไว้ในแผ่นดิน (ลูเซีย บาเกตาโน่, 2542)
4.	Corre, Benito, corre (Olaizola, 2016)	สู้ เบนิตโต้ สู้ (โฆเซ่ หลุยส์ โอโลยโซล่า, 2550)
5.	Cucho (Olaizola, 2015)	ก๊วยฉั่ว (โฆเซ่ หลุยส์ โอโลยโซล่า, 2546)
6.	Cuenta conmigo (Bucay, 2012)	จะเล่าเป็นเพื่อนคุณ (ฆอร์เฆ่ บูกาย, 2558)
7.	Déjame que te cuente (Bucay, 2016)	จะเล่าให้คุณฟัง (ฆอร์เฆ่ บูกาย, 2556)
8.	Diario de un killer sentimental seguido de Yacaré (Sepúlveda, 2015b)	บันทึกรักนักฆ่าผู้อ่อนไหว (หลุยส์ เซปุลเบดา, 2552)
9.	La casa de los espíritus (Allende, 2015)	บ้านปรารณารัก (อิซาเบล อาเยนเด, 2548)

ลำดับที่	ต้นฉบับ	ฉบับแปล
10.	La ciudad de las bestias (Allende, 2002)	เมืองอสูรกาย (อิซาเบล อาเยเนเต, 2554)
11.	La leyenda de Boni Martín (Olaizola, 1995)	โบนี มาร์ติน (เกือบจะ) โชคร้ายที่เกิดมา รวย (โฆเซ หลุยส์ โอโลยโซล่า, 2544)
12.	Mo (Rios, 2004)	โม (ลารา ริโอส, 2549).
13.	Un viejo que leía novelas de amor (Sepúlveda, 2015a)	ชายชราผู้อ่านนิยายรัก (หลุยส์ เซปุลเบดา, 2551).

ผลงานลำดับที่ 8 ชื่อเรื่อง *Diario de un killer sentimental seguido de Yacaré* (Sepúlveda, 2015b) เป็นการตีพิมพ์ผลงานสองเรื่องของผู้เขียนไว้ภายในเล่มเดียวกัน คือเรื่อง *Diario de un killer sentimental* และเรื่อง *Yacaré* ทั้งนี้ ผลงานที่มีการแปลเป็นภาษาไทย คือผลงานเรื่อง *Diario de un killer sentimental* เท่านั้น

## 2.2 วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยนำตัวอย่างที่รวบรวมได้มาจัดทำเป็นคลังข้อมูล หลังจากนั้นจึงวิเคราะห์จำแนกความหมายและหน้าที่ของดัชนีปริจเฉทภาษาสเปนที่เลือกมาศึกษา เมื่อจำแนกความหมายและหน้าที่ของดัชนีปริจเฉทในแต่ละกรณีแล้ว ผู้วิจัยจึงสำรวจและวิเคราะห์การแปลเพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับหน่วยเทียบเคียงในภาษาไทยของดัชนีปริจเฉทแต่ละดัชนี การวิเคราะห์นี้ครอบคลุมกรณีการละไว้ไม่แปลด้วย เนื่องจากในบางกรณีการไม่แปลอาจเป็นกลวิธีการแปลที่ดีที่สุด

## 3. ผลการวิจัย

### 3.1 ดัชนีปริจเฉท *bueno* และ *bien*

ดัชนีปริจเฉท *bueno* และ *bien* เป็นดัชนีปริจเฉทที่มีความหมายและหน้าที่คล้ายคลึงกัน ในอันดับแรก ดัชนีปริจเฉททั้งสองดัชนีนี้ต่างใช้เพื่อแสดงการยอมรับได้ โดย *bueno* จะใช้เพื่อแสดงการยอมรับที่ไม่เด็ดขาดหรือไม่กระตือรือร้นนัก ดังที่ Fuentes Rodríguez (1993, p. 209) ได้กล่าวไว้ *bueno* แสดงการยอมรับตามคำยืนยันกรานของผู้ร่วมสนทนา หรือการยอมรับแบบไม่เต็มใจนัก อันบ่งชี้ให้เห็นนัยของการจ่ายอม เช่นในตัวอย่างต่อไปนี้

- (1) –¿Quiere que le corte más higos?  
–**Bueno**, esos que están más arriba. (...) (Puig, 2004, p. 142)
- (2) –Oye –le comentó la niña–, de mayor podías ser ciclista.  
–¡Ya! –admitió el chico–, lo que pasa es que voy a ser futbolista.  
–Es mejor ser ciclista –insistió Bibi.  
–**Bueno**, me lo pensaré. (Olaizola, 1998, p. 73)

ในตัวอย่าง (1) ผู้พูดใช้ bueno เพื่อแสดงการยอมรับความช่วยเหลือจากผู้ร่วมสนทนา การใช้ bueno ในตัวอย่างนี้ทำให้เกิดนัยว่าผู้พูดไม่ต้องการรบกวนผู้ร่วมสนทนา แต่เนื่องจากผู้ร่วมสนทนาเป็นกรานที่จะช่วย ผู้พูดจึงยินยอมให้ช่วย ในตัวอย่าง (2) ผู้พูดใช้ bueno เพื่อแสดงว่าตนยินยอมที่จะคิดเกี่ยวกับเรื่องการเป็นนักปั่นจักรยานตามคำแนะนำและคำยืนยันกรานของผู้ร่วมสนทนา

สำหรับ bien นั้น Fuentes Rodríguez (1993, p. 209) ได้อธิบายไว้ว่าเมื่อเปรียบเทียบกับ bueno แล้ว bien แสดงการยอมรับที่หนักแน่นกว่า โดยมีค่าเท่ากับ no hay problemas, de acuerdo (“ไม่มีปัญหา ตกลง”) และมีนัยว่าเป็นการยอมรับที่ผ่านการไตร่ตรองแล้ว การแสดงการยอมรับที่หนักแน่นและจริงจังนี้ทำให้ bien มีความหมายเป็นกลางมากกว่า bueno แต่เป็นกันเองน้อยกว่า นั่นทำให้มีการใช้ bien ในการสนทนาน้อยกว่า bueno มาก (Martín Zorraquino & Portolés, 1999, p. 4197) ตัวอย่างต่อไปนี้แสดงการใช้ bien เพื่อแสดงการยอมรับ

- (3) Tuvieron que avisar al médico, quien sugirió la conveniencia de que lo ingresaran en una clínica para una cura de desintoxicación de alcohol. Rogelio se negó. Temía que, si dejaba de ir a la oficina, el Poderoso Industrial tendría un pretexto para despedirle.  
–**Bien** –se resignó el médico–, (...) (Olaizola, 1998, p. 114)

ในตัวอย่าง (3) นี้ผู้พูดใช้ bien เพื่อแสดงว่าผู้พูดยอมรับการปฏิเสธของผู้ร่วมสนทนาที่จะเข้ารับการรักษาอาการติดสุราที่คลินิก

การแสดงการยอมรับเป็นความหมายที่วิวัฒนาการไปสู่ความหมายในเชิงโครงสร้างและเชิงการควบคุมการปฏิสัมพันธ์ของ bueno และ bien ในบทความวิจัยเกี่ยวกับดัชนีปริจเฉทเชิงโครงสร้างการสนทนาภาษาสเปน (ไพรริน สิมมา, 2563) ผู้วิจัยได้ศึกษาหน้าที่เชิง

โครงสร้างของ *bueno* และ *bien* แล้ว ในบทความวิจัยชิ้นนี้ผู้วิจัยจึงจะกล่าวถึงผลการวิจัยเกี่ยวกับดัชนีปริจเฉททั้งสองดัชนีนี้ในฐานะเป็นดัชนีปริจเฉทเชิงการควบคุมการปฏิสัมพันธ์เท่านั้น

ในเชิงการควบคุมการปฏิสัมพันธ์ ดัชนีปริจเฉท *bueno* ใช้ขึ้นต้นผลัดรับและแสดงความหมายว่าผู้พูดยอมรับสิ่งที่ผู้ร่วมสนทนากล่าวและพร้อมจะให้ความร่วมมือและดำเนินการสนทนาต่อ การแสดงความหมายดังกล่าวทำให้สิ่งที่ผู้พูดกำลังจะกล่าวฟังดูนุ่มนวลมากขึ้น ดังที่ Martín Zorraquino and Portolés (1999, p. 4176) ได้อธิบายไว้ การใช้ *bueno* จะช่วยลดความหนักแน่นของจุดยืนของผู้พูดและช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีของผู้พูด เช่นในตัวอย่างต่อไปนี้

- (4) –Mamá, ¡no te atrevas a decirme que tienes novio!  
–**Bueno**, «novios» es un término demasiado formal (...) (Bucay, 2012, p. 121)
- (5) –Ahh... –me interrumpió Jorge–. Ahora hay que reconocer que es la mejor de las madres.  
–**Bueno**, yo eso nunca lo negué. (...) (Bucay, 2012, p. 126)
- (6) –...y me resisto a creer que mi padre se ha vuelto estúpido.  
–**Bueno**, no creo que se haya vuelto estúpido. (Bucay, 2016, p. 126)

ในตัวอย่าง (4) ซึ่งเป็นบทสนทาระหว่างดาเมียนกับแม่ของเธอ ดาเมียนซึ่งเป็นผู้พูดผลัดแรกมุ่งหวังให้แม่ตอบรับหรือปฏิเสธว่าแม่มีแฟนใจหรือไม่ แต่แม่กลับตอบเบี่ยงประเด็นว่าคำว่าแฟนเป็นคำทางการมากเกินไป การใช้ *bueno* ขึ้นต้นทำให้การตอบเบี่ยงประเด็นนั้นฟังดูนุ่มนวลขึ้น ในตัวอย่าง (5) ซอร์เฆซึ่งเป็นจิตแพทย์กำลังคุยกับดาเมียนเกี่ยวกับเรื่องแม่ของดาเมียน สิ่งที่ซอร์เฆกล่าวในผลัดแรกนำไปสู่การอนุมานว่าก่อนหน้านี้ดาเมียนไม่ได้คิดว่าแม่ของเธอเป็นแม่ที่ดีที่สุดคนหนึ่งในผลัดต่อมาดาเมียนแสดงความไม่เห็นด้วยกับข้ออนุมานดังกล่าวโดยใช้ *bueno* ขึ้นต้นเพื่อลดความรุนแรงของการแสดงความขัดแย้งนั้น ในตัวอย่าง (6) ผู้พูดใช้ *bueno* ขึ้นต้นการแสดงความคิดเห็นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อไม่ให้ผู้ร่วมสนทนา รู้สึกว่าต้องเชื่อตามผู้พูดหรือไม่ให้ผู้ร่วมสนทนา รู้สึกว่าความคิดเห็นของผู้พูดนั้นเป็นความคิดเห็นที่ถูกต้องเพียงหนึ่งเดียว (Martín Zorraquino & Portolés, 1999, p. 4177)



นอกจากช่วยลดความรุนแรงหรือความหนักแน่นของสิ่งที่กล่าวในผลัดรับแล้ว *bueno* ยังช่วยแสดงความเชื่อมโยงระหว่างผลัดและทำหน้าที่เป็นคำเติมช่องว่างหรือช่วงเงียบในการสื่อสารได้ด้วย (Briz Gómez, 1998, p. 212) เช่นในตัวอย่างต่อไปนี้

- (7) –¿Cuánto tiempo se dura para curar a un enfermo?  
 –**Bueno**..., eso depende. (...) (Ríos, 2004, p. 78)

จากการใช้ *bueno* ในเชิงการควบคุมการปฏิสัมพันธ์ นั้นคือเพื่อลดความรุนแรงของผลัดรับจำนวน 56 ครั้ง พบว่ามีการแปล 37 ครั้ง (ร้อยละ 66.07) และละไว้ไม่แปล 19 ครั้ง (ร้อยละ 33.93) นอกจากนี้ ยังพบว่ามีการใช้หน่วยภาษาที่หลากหลายถึง 17 หน่วยภาษาในการแปล ดังสังเกตได้ในตารางต่อไปนี้

## ตารางที่ 2

หน่วยภาษาที่ใช้ในการแปลดัชนีปริจเฉท *bueno*

หน่วยภาษา	ครั้ง	หน่วยภาษา	ครั้ง
1. เอ้อ	5	10. อืม คือว่า	1
2. เอ่อ	5	11. เอ้อ-ว	1
3. แหม	5	12. เข้าใจครับ	1
4. อืม	4	13. ครับ	1
5. กี้ <sub>1</sub>	2	14. ตกลง	1
6. คือ(ว่า)	2	15. ถ้างั้น	1
7. เอาเถอะ/เอาเถอะ ๆ	3	16. แต่	1
8. เอาละ/เอาละ...เอาละ	2	17. ไม่เป็นไร	1
9. เออ	1		

ดังจะสังเกตได้ หน่วยภาษาที่แสดงความลังเลใจ อันได้แก่ *เอ้อ เอ่อ* และ *เออ* และหน่วยภาษาที่แสดงการยอมรับ นั้นคือ *อืม เอาเถอะ เอาละ เข้าใจครับ* และ *ครับ* พบใช้เพื่อแปล *bueno* เมื่อทำหน้าที่เชิงการควบคุมการปฏิสัมพันธ์มากที่สุด เป็นที่สังเกตว่าหน่วยภาษาที่แสดงความลังเลใจและหน่วยภาษาที่แสดงการยอมรับพบใช้ในการแปล *bueno*

เมื่อทำหน้าที่เชิงโครงสร้างด้วยเช่นกัน (ไพรริน สิมมา, 2563)

ในแหล่งข้อมูลการวิจัย พบว่ามีการใช้ *เอ้อ เอ่อ* และ *เออ* เพื่อแสดงความหมายว่า ผู้พูดรู้สึกลังเล ไม่แน่ใจ การแสดงความลังเลใจเป็นกลวิธีที่ผู้พูดใช้เมื่อต้องการเวลาเพื่อคิดและเรียบเรียงสิ่งที่ จะกล่าว อันนำไปสู่การลดความรุนแรงของถ้อยคำที่จะกล่าว ในตัวอย่างที่มีการใช้หน่วยภาษาเหล่านี้ความลังเลใจเป็นความหมายที่รับรู้หรือตีความได้จากบริบท เช่นในตัวอย่างต่อไปนี้ซึ่งผู้พูดใช้ *bueno* ขึ้นต้นการตอบไม่ตรงคำถาม

(8)

<p>-¿Pero qué clase de chica era ella? ¿Era seria o era de hacer programas?                  -<b>Bueno</b>, ella se había enamorado de él desde chica (...) (Puig, 2004, p 172)</p>	<p>“เธอเป็นผู้หญิงประเภทไหนนะ เธอเป็นคนจริงจังหรือเป็นคนชอบเสแสร้งล่ะ”                  “เอ้อ เธอหลงรักเขาตั้งแต่ยังสาว (...) (มานูเอล ปุช, 2557, น. 277)</p>
---	---

(9)

<p>-¿Porquérias? -se ofendió la madre- Es comida muy rica que le preparamos en casa porque la del colegio no le gusta.                  -¿Ah, sí? -se ofendió a su vez el director.                  -<b>Bueno</b> -rectificó la madre-, es que el pobre no tiene mucho apetito. (...). (Olaiola, 1995, p. 15)</p>	<p>“อาหารขยะหรือคะ” คุณแม่ท้วง “นั่นเป็นอาหารอร่อยมากที่เราเตรียมให้จากบ้าน เพราะอาหารที่โรงเรียนไม่ถูกปากตาหนูคะ”                  “จ้ะหรือ” ผู้อำนวยการไม่พอใจ                  คุณแม่พูดตะกุกตะกักว่า “เออ...คือว่าโปนี่ไม่ค่อยเจริญอาหารคะ (...)” (โฆเซ่ หลุยส์ โอลาโยลา, 2544, น. 15)</p>
--	--

นอกจาก *เอ้อ เอ่อ* และ *เออ* แล้ว ก็พบการใช้ *ก็* เมื่อปรากฏความหมายเชิงบริบทแบบลังเลใจด้วยเช่นกัน ดังสังเกตได้ในตัวอย่างต่อไปนี้

(10)

<p>-¿Cuánto tiempo se dura para curar a un enfermo?                  -<b>Bueno...</b>, eso depende. (...) (Ríos, 2004, p. 78)</p>	<p>“การรักษาผู้ป่วยต้องใช้เวลาานเท่าไรครับ”                  “ก็...แล้วแต่ (...)” (ลารา ริโอส, 2549, น. 74)</p>
---	---

ก็ ซึ่งขึ้นต้นผลัดรับไม่ได้แสดงความลังเลใจ หากแต่ทำหน้าที่เชื่อมโยงผลัด โดยบ่งชี้ว่าข้อมูลที่ตามมานั้นเป็นสิ่งที่ชัดเจนหรือสมเหตุสมผลอยู่แล้วเมื่อพิจารณาจากประสบการณ์หรือความรู้เกี่ยวกับโลก (ไพรริน สิมมา, 2563, น. 27) อย่างไรก็ตาม การใช้ ก็ ไม่ได้ขัดขวางการตีความว่าผู้พูดรู้สึกลังเลใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อผู้พูดใช้ ก็ เพื่อเติมเต็มช่องว่างในการพูดเป็นที่สังเกตว่าในตัวอย่าง (10) นี้ จะใช้หน่วยภาษาที่แสดงความลังเลใจ เช่น *เอ่อ* หรือหน่วยภาษาที่แสดงการยอมรับ เช่น *อืม* นำหน้า ก็ ก็ได้

*อืม* *เอาละเอะ* *เอาละ* *เข้าใจครับ* และ *ครับ* แสดงการยอมรับ สำนวนเหล่านี้มีนัยและที่ใช้แตกต่างกัน ทั้งนี้ *อืม* น่าจะมีความหมายเป็นกลางมากที่สุดและใช้ได้บริบทที่หลากหลายมากที่สุด

*อืม* แสดงการยอมรับและรับรู้ข้อมูล นอกจากนี้ เมื่อมีการออกเสียงที่เหมาะสม นั่นคือ เมื่อออกเสียงลากยาว ก็อาจจะแสดงนัยของการคิดไตร่ตรองได้ด้วย ตัวอย่างต่อไปนี้แสดงการใช้ *อืม* เพื่อแปล *bueno* ซึ่งขึ้นต้นการแสดงความคิดเห็น

(11)

<p>-No me quiso dejar su teléfono. Me dijo que no tiene. ¿Te das cuenta? ¿Qué se cree, que soy estúpido?</p> <p>-<b>Bueno</b>, según lo que dices, si se cree eso está de acuerdo contigo...(Bucay, 2012, p. 100)</p>	<p>“เธอไม่อยากให้เบอร์โทรศัพท์ เธอบอกว่าไม่มีเห็นหรือยัง เเธนีกว่าฉันโง่มากหรือไงนะ”</p> <p>“<b>อืม</b> ฟังจากที่นายพูด ถ้าเธอคิดยั้งงั้นก็แสดงว่าเธอเห็นด้วยกับนาย” (ฆอร์เฆ่ บูกาย, 2558, น. 168)</p>
---	--

สำนวน *เข้าใจครับ* ซึ่งแสดงว่าผู้พูดเข้าใจสิ่งที่ผู้ร่วมสนทนากล่าว และคำตอบรับ *ครับ* ซึ่งแสดงการยอมรับและรับรู้ข้อมูล พบใช้เมื่อสิ่งที่ผู้ร่วมสนทนากล่าวมาก่อนเป็นการอธิบายและการกล่าวแสดงออก (ตัวอย่าง (12) และ (13)) เป็นที่สังเกตว่าหน่วยภาษาทั้งสองหน่วยภาษานี้จะใช้เมื่อสิ่งที่ผู้ร่วมสนทนากล่าวมาก่อนเป็นคำถามไม่ได้

(12)

<p>-No, sucede que me he cansado de buscar determinar todo, de querer que todo pase como yo quiero, (...).                  -<b>Bueno</b>, pero (...). (Bucay, 2012, p. 85)</p>	<p>“ไม่ใช่ค่ะ คือว่าฉันเหนื่อยที่ต้องชวนชววย คอยกำหนดทุกอย่าง มุ่งจะให้ทุกสิ่งเป็นไปตามที่ ต้องการ(...)”                  “<b>เข้าใจครับ</b> แต่(...)” (ฮอร์เม่ บูกาย, 2558, น. 143-144)</p>
---	--

(13)

<p>-Hijo mío, qué gusto me da verte, hace tiempo que no venias por aquí -le dice el cura.                  -<b>Bueno</b>, la verdad, padre, es que no me traen buenas noticias. (...) (Bucay, 2012, p. 131)</p>	<p>“ลูกเอ๋ย พ่อยินดีจริงๆ ที่เจอลูก ลูกไม่ได้แหวะมานานแล้วนะ”                  “<b>ครับ</b> จริงครับคุณพ่อ คือว่าผมได้ยินข่าวไม่สู้ดี (...)” (ฮอร์เม่ บูกาย, 2558, น. 220)</p>
---	--

ในตัวอย่าง (12) ซึ่งเป็นบทสนทนาระหว่างหนุ่มสาวคู่หนึ่งจะใช้ *อืม* แทน *เข้าใจครับ* ก็ได้ แต่ในตัวอย่าง (13) ซึ่งเป็นบทสนทนาระหว่างบาทหลวงกับผู้ไปโบสถ์ การใช้ *อืม* แทน *ครับ* อาจไม่เหมาะสมนัก เพราะจะฟังดูไม่สุภาพ

*เออละ* บ่งชี้การยอมรับโดยแสดงนัยว่าสิ่งที่กล่าวหรือปรากฏมาก่อนหน้านั้นเพียงพอแล้ว เมื่อใช้ขึ้นต้นผลัดรับ *เออละ* จะมีนัยของการตัดบทหรือการแย้งผลัด

(14)

<p>-Pero si no tenemos suerte, nos comerán -gruñó el antropólogo.                  -Sería perfecto, profesor. Así usted podrá probar su teoría sobre la ferocidad de los indios -dijo Kate.                  -<b>Bueno</b>, basta de tonterías. (...) (Allende, 2002, p. 130)</p>	<p>“แต่ถ้าเราโชคไม่ดี เขาก็จะกินเรา” นักมานุษยวิทยาพูดเช่นนี้ขี้ขียว                  “ถ้าอย่างนั้นก็เหมาะเลยอาจารย์ จะได้พิสูจน์ทฤษฎีของอาจารย์เรื่องความดุร้ายของอินเดียนแดง” เคตกล่าว                  “<b>เออละ</b> เลิกพูดไร้สาระกันเสียที (...) (อิซาเบล อาเอนเด, 2554, น. 107)</p>
---	---

ในตัวอย่าง (14) นี้ การใช้ *เออละ* ซึ่งแสดงการยอมรับสิ่งที่ผู้ร่วมสนทนา กล่าวมาก่อนขึ้นต้นคำสั่ง ทำให้คำสั่งฟังดูรุนแรงน้อยกว่าการกล่าวคำสั่งในทันที

*เอาเถอะ* มีความหมายเรียกร้องให้ผู้ร่วมสนทนายอมรับสิ่งที่ปรากฏมาก่อนหน้า และใช้เมื่อปรากฏนัยของการตัดบทเช่นเดียวกับ *เอาละ* เช่นในตัวอย่างต่อไปนี้

(15)

<p>No hice otro comentario. Miré el reloj. Eran las nueve de la mañana, de modo que me metí en la ducha y estuve largo rato debajo del chorro de agua fría.</p> <p>–<b>Bueno.</b> Algún día tenía que pasar. (...) (Sepúlveda, 2015b, p. 22)</p>	<p>ผมไม่ออกความคิดเห็นอย่างอื่น ผมดูนาฬิกา เก้าโมงเช้าแล้ว ผมจึงอาบน้ำฝักบัว สายน้ำเย็นไหลชู่ บนตัวผมอยู่นาน</p> <p>“<b>เอาเถอะ</b> มันต้องเกิดขึ้นสักวัน (...)” (หลุยส์ เซปูล์เบดา, 2552, น. 24)</p>
--	---

ในตัวอย่าง (15) นี้ ผู้พูดคิดเรื่องที่แฟนสาวทอดทิ้งเขา แล้วใช้ *เอาเถอะ* เพื่อตัดบทตนเองและขอให้ตนเองยอมรับสิ่งที่เกิดขึ้น ในบริบทที่คล้ายคลึงกันนี้ นั่นคือ เมื่อผู้พูดสนทนากับตนเองและพยายามปลอบใจตนเองเมื่อนึกกลัวว่าสิ่งที่คาดหวังอาจไม่เกิดขึ้นมีการใช้ *ไม่เป็นไร* ซึ่งก็มีนัยของการเรียกร้องให้ยอมรับเพื่อแปล *bueno* ด้วย

เมื่อไม่มีนัยของการตัดบท การใช้ *เอาละ* และ *เอาเถอะ* เป็นหน่วยเทียบเคียงของ *bueno* จะทำให้บทแปลฟังดูไม่เป็นธรรมชาตินัก เช่นในตัวอย่างต่อไปนี้

(16)

<p>–(...) Hoy tengo que explicarle también a José lo del banquito.</p> <p>–¿Qué le va a explicar?, preguntó Mo (...)</p> <p>–<b>Bueno... bueno...</b> tengo que llevarle este banquito para que se siente. Estos bancos deben ser hechos en madera de cedro porque (...) (Ríos, 2004, p. 84)</p>	<p>“(...) วันนี้พ่อต้องอธิบายเรื่องม้านั่งให้โมเซฟังด้วย” ตาพูดกับแม่ของโม</p> <p>“แล้วตาจะอธิบายว่าไงจ๊ะ” โมถาม (...)</p> <p>“<b>เอาละ...เอาละ...</b>ตาก็ต้องเอาม้านั่งนี้ไปให้เขานั่ง ต้องทำจากไม้ซีดาร์นะเพราะ (...)” (ลารา ริโอส, 2549, น. 80)</p>
--	--

ในตัวอย่าง (16) นี้ ผู้วิจัยพิจารณาว่าไม่ได้มีนัยของการตัดบทผู้ร่วมสนทนา เนื่องด้วยนอกจากผู้พูดจะใช้ *bueno* เพื่อลดความรุนแรงของการตอบไม่ตรงกับคำถามเสียทีเดียวแล้ว ผู้พูดยังใช้ *bueno* เพื่อยืดเวลาในการกล่าวถ้อยคำออกไปด้วย ในกรณีนี้ *อืม* หรือ *เอ่อ* จึงน่าจะเป็นคำแปลที่เหมาะสมมากกว่า

คำ *แหม* ซึ่งใช้ได้ทั้งเพื่อแสดงความไม่พอใจและความเสียใจนั้น (อุดม วโรตม์สถิตต์, 2555, น. 119) เป็นคำแปลที่พบในตัวอย่างที่ตีความได้ว่าสิ่งที่กล่าวในผลัดแรกคุกคามหรือรบกวนจิตใจผู้พูด เช่นในตัวอย่างต่อไปนี้

(17)

<p>-Mamá, ¿no te atrevas a decirme que tienes novio!                  -<b>Bueno</b>, «novios» es un término demasiado formal (...) (Bucay, 2012, p. 121)</p>	<p>“แม่ แม่อย่าบอกนะว่าแม่มีแฟน”                  “<b>แหม</b> คำว่า ‘แฟน’ อาจจะเป็นทางการไปหน่อย (...) (ฆอร์เฆ่ บูกาย, 2558, น. 202)</p>
--	--

*แหม* ไม่ได้แสดงการยอมรับสิ่งที่ผู้ร่วมสนทนากล่าวในผลัดเริ่มอันจะนำไปสู่การลดความรุนแรงของผลัดรับ หากแต่แสดงว่าผู้พูดไม่พอใจ นั่นคือ แสดงว่าสิ่งที่ผู้ร่วมสนทนากล่าวในผลัดเริ่มคุกคามหรือรบกวนจิตใจผู้พูด ในความคิดเห็นของผู้วิจัย ในกรณีที่ตีความได้ว่าสิ่งที่กล่าวในผลัดเริ่มรบกวนจิตใจของผู้พูดนั้น อาจใช้ *อืม* หรือ *เอ่อ* แทนได้ แต่การใช้ *แหม* ในกรณีดังกล่าว เช่นในตัวอย่าง (17) นี้ น่าจะฟังดูเป็นธรรมชาติมากที่สุด การใช้ *แหม* เพื่อแปล *bueno* นี้เป็นตัวอย่างของการเลือกแสดงความหมายที่แตกต่างกันของผู้พูดภาษาสเปนและผู้พูดภาษาไทยในสถานการณ์การสื่อสารเดียวกัน

*คือ(ว่า)* พบใช้ในตัวอย่างที่ตีความได้ว่าผู้พูดกำลังจะอธิบายหรือชี้แจงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่นในตัวอย่างต่อไปนี้

(18)

<p>-¿No estarás pensando en hacerte un lifting o alguna de esas cosas, no? -(...)                  -<b>Bueno</b>, yo, desde hace tiempo... ¿Sabes que estoy yendo a clases de tango? (Bucay, 2012, p. 120)</p>	<p>“แม่มคงไม่ได้คิดจะไปยกกระชับใบหน้าหรืออะไรทำนองนั้นนะครับ” (...)                  “<b>คือว่า</b> สักพักนึงแล้วที่แม่-ลูกรู้ใช้ไหมว่าแม่ไปเรียนแท็งโก้” (ฆอร์เฆ่ บูกาย, 2558, น. 200)</p>
--	---

ถึงแม้จะแสดงความหมายที่ไม่ปรากฏในดัชนีปริจเฉท *bueno* แต่ *คือ(ว่า)* ก็ช่วยลดความรุนแรงของผลัดรับได้ เนื่องจากแสดงให้เห็นความปรารถนาของผู้พูดที่จะไม่กล่าวถ้อยคำตอบกลับในทันที ทั้งนี้ *คือ(ว่า)* พบใช้ตามหลัง *อืม* ซึ่งแสดงการยอมรับด้วย

*ตกลง* พบใช้เพื่อแปล *bueno* ในตัวอย่างต่อไปนี้

(19)

<p>-No podemos seguir. No se ve nada. -dijo el alcalde. -Eso suena sensato –respondió el viejo. -<b>Bueno</b>, entonces aquí nos quedamos -ordenó el alcalde. (Sepúlveda, 2015a, p. 100)</p>	<p>“พวกเราเดินต่อไปไม่ได้ มองไม่เห็นอะไรเลย” ผู้ใหญ่บ้านพูดขึ้น “ค่อยฟังดูมีเหตุมีผลหน่อย” ชายชราตอบ “ตกลง งั้นเราพักตรงนี้นี้แล้วกัน” ผู้ใหญ่บ้านสั่ง (ทลยศี เซปุลเบดา, 2551, น. 134)</p>
--	--

การใช้ *ตกลง* เพื่อแปล *bueno* นี้ น่าจะเกิดจากการตีความว่า *bueno* แสดงการยอมรับข้อเสนองานของผู้ร่วมสนทนา อย่างไรก็ตาม ในตัวอย่าง (19) นี้ *bueno* ไม่ได้ทำหน้าที่ดังกล่าว เนื่องจากในผลัดที่สองชายชราไม่ได้เสนอแนะสิ่งใด หากแต่แสดงความเห็นด้วยกับสิ่งที่ผู้ใหญ่บ้านกล่าวในผลัดแรก ดังนั้น การใช้ *ตกลง* จึงไม่สอดคล้องกับความหมายของ *bueno* ในกรณีนี้ *อืม* หรือ *เฮอะ* น่าจะเป็นคำแปลที่เหมาะสมกว่า

*ถ้างั้น* และ *แต่* พบใช้ในกรณีที่มีความหมายเชิงบริบทแบบผลของเงื่อนไขและความขัดแย้งตามลำดับ ในที่นี้ผู้วิจัยจะแสดงเฉพาะตัวอย่างของ *ถ้างั้น* เท่านั้น

(20)

<p>-¿Quieres contarme qué te ha pasado? -No, Gordo. No. (...) Lo que necesito es saber QUÉ ME PASA A MÍ con este tema. Siento que me enloquece demasiado. -<b>Bueno</b>, empecemos por algún sitio. (...). (Bucay, 2016, p. 202)</p>	<p>“คุณอยากเล่าให้ผมฟังไหม ว่าเกิดอะไรขึ้น” “ไม่หรอกครับ ไม่ดีกว่า (...) ผมแค่อยากรู้ว่าผมเป็นอะไรกันแน่ในประเด็นนี้ ผมไม่เข้าใจว่า ทำไมมันถึงทำให้ผมคลั่งคลือได้ขนาดนี้” “ถ้างั้น เราก็กมาเริ่มกันสักจุดก็แล้วกัน (...).” (ฆอร์เฆ บูกาย, 2556, น. 352)</p>
--	---

ในตัวอย่าง (20) นี้และในตัวอย่างที่มีการใช้ *แต่* เพื่อแปล *bueno* ความหมายแบบผลของเงื่อนไขและความขัดแย้งเป็นความหมายที่อนุมานได้จากบริบท ในกรณีเหล่านี้ ผู้วิจัยพิจารณาว่าใช้ *อืม* ในการแปล *bueno* เพื่อบ่งชี้การลดความรุนแรงของผลัดรับได้ โดยอาจจะใช้นำหน้า *ถ้างั้น* และ *แต่* ก็ได้

หน่วยภาษาหน่วยสุดท้ายที่พบใช้แปล *bueno* คือ *เฮ้อ-ว* คำคำนี้พบใช้ในตัวอย่างที่ผู้พูดกล่าวคำว่า *bueno* พร้อมทั้งหาวนอนไปด้วย คำว่า *เฮ้อ-ว* จึงเป็นคำแปลที่ใช้เพื่อเลียนเสียงหาวนอนของผู้พูดนั่นเอง

สำหรับกรณีที่ไม่มีการแปล ผู้วิจัยพิจารณาว่าในกรณีเหล่านั้นสามารถใช้หน่วยภาษาที่พบในการวิจัยครั้งนี้เป็นหน่วยเทียบเคียงของ *bueno* ได้ เช่นในตัวอย่างต่อไปนี้

(21)

<p>-Eso exactamente: me siento como entrampado.                  -<b>Bueno</b>, recurramos a la sabiduría que aporta el humor. (...) (Bucay, 2012, p. 138)</p>	<p>“อย่างนั้นเลยครับ ผมรู้สึกเหมือนติดกับ”                  “เราลองใช้ภูมิปัญญาติดตลกช่วยสักหน่อยนะ (...)</p> <p>(...) (ชอร์เฆ่ บูกาย, 2558, น. 231)</p>
--	--

(22)

<p>-Estás generalizando y no estoy de acuerdo. (...)                  -<b>Bueno</b>, Demi, no te enfades, sólo le ponía algo de humos al problema. No te creas que no te entiendo (...) (Bucay, 2012, p. 18)</p>	<p>“ผมว่าเธอเหมารวมเกินไปแล้ว ผมไม่เห็นด้วย (...)</p> <p>“เดเมียน อย่าโกรธเลยนะ ฉันก็แค่พูดขำ ๆ อย่าคิดว่าฉันไม่เข้าใจเธอนะ (...)” (ชอร์เฆ่ บูกาย, 2558, น. 36)</p>
--	---

ในความคิดเห็นของผู้วิจัย ในตัวอย่าง (21) ใช้ทั้ง *อิม* และ *เฮลละ* เป็นหน่วยเทียบเคียงของ *bueno* ได้ การใช้ *อิม* จะแสดงว่าผู้พูดยอมรับ รับรู้ และไตร่ตรองคำกล่าวของผู้ร่วมสนทนา หากใช้ *เฮลละ* นอกจากการยอมรับแล้วก็จะให้ความหมายว่าผู้พูดเจตนาสื่อสารว่าการอธิบายของผู้ร่วมสนทนาที่นั้นเพียงพอแล้ว ในตัวอย่าง (22) ซึ่งเป็นบทสนทาระหว่างเดเมียนกับเพื่อนชื่อมาเรีย ลิเดีย นั้น เป็นกรณีที่ตีความได้ว่าผลัดแรกคุกคามหรือรบกวนจิตใจผู้พูด ในตัวอย่างนี้ น่าจะใช้ *อิม* *เอ่อ* หรือ *แหม* เพื่อแปล *bueno* ได้ แต่ *แหม* น่าจะเป็นคำแปลที่เข้ากับน้ำเสียงและทัศนคติของผู้พูดมากที่สุด เนื่องจากการใช้ *อิม* จะทำให้เกิดนัยว่าผู้พูดยอมรับคำตำหนิของผู้ร่วมสนทนา ส่วน *เอ่อ* จะทำให้ตีความว่าผู้พูดรู้สึกหงุดหงิดหรืออ่อนไหวกับคำตำหนิของผู้ร่วมสนทนา ซึ่งไม่น่าใช่ความรู้สึกของผู้พูด

สำหรับ *bien* ดัชนีปริจเฉทดัชนีนี้ก็ใช้ในเชิงการควบคุมการปฏิสัมพันธ์ในตำแหน่งต้นผลัดรับเพื่อลดความรุนแรงของสิ่งที่จะกล่าวเช่นเดียวกับ *bueno* แต่มีข้อแตกต่างคือ ดูเหมือนว่า *bien* จะเป็นการขึ้นต้นการตอบกลับหรือการเริ่มพูดหลังจากที่ผู้พูดได้ไตร่ตรองและเรียบเรียงความคิดเกี่ยวกับหลาย ๆ สิ่งแล้ว (Fuentes Rodríguez, 1993, p. 213)



ในการใช้ *bien* เพื่อลดความรุนแรงของผลลัพธ์ซึ่งพบในแหล่งข้อมูลเพียง 2 ครั้งนั้น มีการใช้ *เอาเออะ* ซึ่งมีความหมายเรียกร้องให้ยอมรับ และ *อ้อ* ซึ่งแสดงว่าผู้พูดรู้หรือเข้าใจข้อมูลแล้วเป็นหน่วยเทียบเคียงของ *bien* ดังสังเกตได้ในตัวอย่างต่อไปนี้

(23)

<p>-Pero la casa se podrá arreglar, ¿no? Los otros movieron la cabeza negativamente. -<b>Bien</b> -dijo con cierta flema don Antonio-, hablaré con mister Coke a ver qué se le ocurre. (Olaiola, 2015, p. 87)</p>	<p>“แต่ตึกนี้มันซ่อมได้ไม่ใช่หรือ” คนอื่น ๆ ได้แก่ สายหน้าปฏิเสธ “เอาเออะ แล้วผมจะพูดกับคุณโก่ก็ดูว่าเขาคิดอย่างไร” (โฆเซ่ หลุยส์ โอโลโยโซล่า, 2546, น. 93)</p>
---	---

(24)

<p>-¿Y qué haré con las monedas que he gastado? -preguntó el joven. -¿Cuántas monedas has gastado? -Dos. -<b>Bien</b>, ya veremos cómo podemos pagarlas -dijo Zumi-. (...) (Bucay, 2016, p. 238)</p>	<p>“แล้วเราจะทำยังไงกับเหรียญที่ลูกใช้ไปแล้วล่ะครับ” เด็กหนุ่มเอ่ยถาม “ลูกใช้ไปเท่าไร” “สองเหรียญครับ” “อ้อ เอาไว้เราค่อยคิดกันว่าจะหามาคืนได้ยังไง” ชุมิกกล่าว (...) (ฆอร์เฆ่ บูกาย, 2556, น. 416)</p>
--	---

ในตัวอย่าง (23) นี้ การใช้ *เอาเออะ* ทำให้เกิดนัยว่าผู้พูดปลอบใจผู้ร่วมสนทนา โดยมีความหมายเท่ากับ *ไม่เป็นไร* ในกรณีนี้จะใช้ *อิม* เป็นคำแปลแทนก็ได้ แต่บทแปลจะสูญเสีย นัยของการปลอบใจไป ในตัวอย่าง (24) ผู้วิจัยพิจารณาว่าควรใช้ *อิม* แทน *อ้อ* เนื่องจาก *อิม* มีความหมายใกล้เคียงกับความหมายของ *bien* มากกว่า เป็นที่สังเกตว่าในขณะที่ใช้หน่วย ภาษาที่แสดงความลึงใจเพื่อแปล *bueno* ได้ การใช้หน่วยภาษากลุ่มดังกล่าวเพื่อแปล *bien* นั้นอาจไม่เหมาะสมนัก เนื่องจากความลึงใจเป็นความหมายที่ขัดแย้งกับนัยของการเริ่มพูด หลังจากได้ไตร่ตรองแล้วของ *bien*

### 3.2 ดัชนีปริจเฉท hombre/mujer

Hombre/mujer เป็นดัชนีปริจเฉทที่พัฒนามาจากการทำหน้าที่เป็นคำนามที่ใช้เพื่อการเรียกขาน ดัชนีปริจเฉท hombre ใช้ได้กับผู้ร่วมสนทนาทั้งชายและหญิง ไม่ปรากฏร่วมกับคำขยาย และไม่เปลี่ยนเป็นรูปพหูพจน์ ถึงแม้จะอ้างถึงผู้ร่วมสนทนามากกว่าหนึ่งคน

ในขณะที่ *mujer* ใช้ได้เฉพาะกับผู้ร่วมสนทนาที่เป็นเพศหญิง นอกจากนี้ ยังปรากฏร่วมกับคำขยายได้ นั่นแสดงให้เห็นว่าดัชนีปริจเฉท *mujer* รักษาคุณลักษณะของการทำหน้าที่เป็นคำเรียกขานไว้มากกว่าดัชนีปริจเฉท *hombre* (Martín Zorraquino & Portolés, 1999, pp. 4172-4173) เมื่อทำหน้าที่เป็นดัชนีปริจเฉท *hombre/mujer* จะเปลี่ยนตำแหน่งการใช้ได้ นั่นคือ อาจปรากฏในตำแหน่งต้นหน่วยถ้อย ภายในหน่วยถ้อย หรือท้ายหน่วยถ้อยก็ได้

ตามแนวความคิดของ Portolés and Vázquez (2000) ดัชนีปริจเฉท *hombre/mujer* เป็นกลวิธีความสุภาพด้านบวกซึ่งใช้เพื่อแสดงความรู้สึกเป็นมิตรหรือการวางตัวสนิทสนมกับผู้ร่วมสนทนา การใช้ *hombre/mujer* มักมีจุดมุ่งหมายเพื่อขดเซยการใช้วัจนกรรมซึ่งคุกคามหน้าของผู้ร่วมสนทนา เช่น การแสดงความไม่เห็นด้วย และการออกคำสั่ง เป็นต้น อย่างไรก็ตาม อาจใช้ *hombre/mujer* กับวัจนกรรมซึ่งไม่คุกคามหน้าของผู้ร่วมสนทนาได้ด้วยเช่นกัน จึงสังเกตตัวอย่างต่อไปนี้

(25) –No diga eso, **hombre**. (...) (Allende, 2015, p. 394)

(26) –Oye, papá, una vez un chico en el colé me dijo que yo no había tenido madre.

(...)

–**Mujer**, quería decir que no la habías conocido. Porque yo no sé de nadie que no haya tenido madre. (Olaizola, 1998, pp. 96-97)

ในตัวอย่าง (25) ผู้พูดใช้ *hombre* เพื่อขดเซยการสั่งห้าม ในแหล่งข้อมูลการวิจัยพบว่าเมื่อหน่วยถ้อยที่กำกับเป็นคำสั่ง *hombre* จะปรากฏในตำแหน่งท้ายหน่วยถ้อยเสมอ ในตัวอย่าง (26) ผู้พูดใช้ *mujer* ในตำแหน่งต้นผลัดเพื่อขดเซยการกล่าวถ้อยคำในผลัดซึ่งอาจทำให้ผู้ร่วมสนทนาไม่พอใจ เนื่องจากเป็นถ้อยคำที่แสดงให้เห็นว่าผู้ร่วมสนทนาเข้าใจผิด ตัวอย่างต่อไปนี้แสดงการใช้ *hombre/mujer* กำกับวัจนกรรมที่ไม่คุกคามหน้าของผู้ร่วมสนทนา

(27) –¿Y te importaría dar una vuelta en ello a un amigo mío que quiere ser aviador? –le preguntó Boni, ilusionado.

–Sí, **hombre**, por supuesto. (Olaizola, 1995, p. 138)

- (28) –(...) Oye, sentiría que estuvieras enfadada por lo que te he dicho. Lo he hecho con la mejor voluntad.  
–No, **mujer**. ¿Por qué? (Baquedano, 2016, pp. 86-87)

ตามที่ Portolés and Vázquez (2000, p. 219) ได้กล่าวไว้ มีเหตุผลมากมายในการใช้ hombre กับวัจนกรรมที่ไม่คุกคามหน้าของผู้ร่วมสนทนา เช่น ในตัวอย่าง (27) ผู้พูดใช้ hombre เพื่อชดเชยหรือตอบแทนที่ผู้ร่วมสนทนายอมเสี่ยงขอร้องผู้พูด ในตัวอย่าง (28) ผู้พูดใช้ mujer เพื่อตอบแทนที่ผู้ร่วมสนทนากล่าวขอโทษ

นักวิจัยบางท่านพิจารณาว่า hombre ทำหน้าที่แสดงความแน่ใจและความไม่แน่ใจของผู้พูดด้วยเช่นกัน เช่นในตัวอย่างต่อไปนี้

- (29) –¿Vas a ir al concierto?  
–¡**Hombre!** (Llamas Saiz & Martínez Pasamar, 2007, p. 761)
- (30) –¿Sabes algo de Bibiana?  
–Sí, claro.  
(...)  
–Entonces... –le interrumpió Rogelio– ¿está mejor que conmigo?...  
–**Hombre**... –le contestó el cura, cauteloso. (Olaiola, 1998, p. 107)

ในตัวอย่าง (29) และ (30) นี้ ถึงแม้ hombre จะปรากฏเป็นผลัดตามลำพัง แต่ผู้วิจัยพิจารณาว่า hombre ไม่ได้มีความหมายแสดงความแน่ใจหรือไม่แน่ใจ กล่าวอีกอย่างหนึ่งก็คือ ความแน่ใจหรือไม่แน่ใจไม่ใช่ความหมายประจำตัวของ hombre เนื่องจากความหมายดังกล่าวเป็นความหมายซึ่งอนุมานได้จากท่วงทำนองเสียงที่ผู้พูดใช้ นั่นคือ ในตัวอย่าง (29) การใช้เครื่องหมายอัศเจรีย์ทำให้สรุปได้ว่าผู้พูดใช้ท่วงทำนองเสียงที่สั้นกระชับซึ่งบ่งชี้ความมั่นใจ ในตัวอย่าง (30) การใช้เครื่องหมายจุดไข่ปลาแสดงว่าผู้พูดลากเสียงยาวในพยางค์สุดท้าย -bre ท่วงทำนองเสียงดังกล่าวแสดงว่าผู้พูดลังเลและไม่รู้ว่าจะตอบกลับผู้ร่วมสนทนาอย่างไร ดี เหมือนว่าผู้พูดละข้อความซึ่งบ่งบอกความไม่แน่ใจ เช่น no sé qué decirte ไว้ ในความคิดเห็นของผู้วิจัย ในกรณีเหล่านี้ hombre ยังคงทำหน้าที่เป็นกลวิธีความสุภาพและใช้เพื่อชดเชยหรือตอบแทนที่ผู้ร่วมสนทนายอมเสี่ยงที่จะถามผู้พูด นอกจากนี้ ก็ยังพิจารณาได้ด้วยว่าในตัวอย่าง (30) ผู้พูดใช้ hombre เพื่อเติมเต็มช่องว่างในการสื่อสารในลักษณะเดียวกัน

กับตัวอย่าง (31) ต่อไปนี้ ถึงแม้ว่าสุดท้ายแล้วผู้พูดจะไม่ได้เอ่ยถ้อยคำใดหลังจากนั้น

- (31) –(...) ¿Y para qué viajas tanto?  
 –**Hombre...** –balbuceó el padre–. Para atender mis negocios. (Olaizola, 1995, pp. 27-29)

สำหรับการแปล จากการใช้ hombre จำนวน 41 ครั้ง มีการแปล 11 ครั้ง (ร้อยละ 26.83) และไม่แปล 30 ครั้ง (ร้อยละ 73.17) หน่วยภาษาที่ใช้เพื่อแปล hombre ได้แก่คำเรียกขาน (5 ครั้ง) *อ้าว* (2 ครั้ง) *อืมม* (1 ครั้ง) *งั้นสิ* (1 ครั้ง) *จะพูดว่ายังไงดี* (1 ครั้ง) และ *แหม* (1 ครั้ง)

สำหรับ mujer จากการใช้จำนวน 9 ครั้ง พบว่ามีการแปล 4 ครั้ง (ร้อยละ 44.44) และละไว้ไม่แปล 5 ครั้ง (ร้อยละ 55.56) หน่วยภาษาที่ใช้แปล mujer เป็นคำเรียกขาน (3 ครั้ง) และคำอุทานซึ่งมีคำเรียกขานเป็นส่วนประกอบ นั่นคือ *บ่าก* (1 ครั้ง)

การใช้คำเรียกขานเป็นหน่วยเทียบเคียงของ hombre/mujer พบในกรณีที่ดีขึ้นปริจเฉททั้งสองดัชนีนี้ใช้เป็นกลวิธีความสุภาพโดยไม่ได้ทำหน้าที่เติมเต็มช่องว่างในการสื่อสารและไม่มีนัยของการแสดงความแน่ใจหรือไม่แน่ใจ เช่นในตัวอย่างต่อไปนี้ ซึ่งมีการใช้คำเรียกอาชีวะ (*หมอ*) และคำเรียกญาติ (*ลูก*) เพื่อแปล hombre

(32)

–¿Y cómo sabes que no dudó? – <b>Hombre</b> , eso se ve. (...) (Bucay, 2012, p. 171)	“แล้วคุณรู้ได้ไงว่าเธอไม่ลังเล” “ก็เห็น ๆ กันอยู่นะ <b>หมอ</b> (...)” (ซอร์เฆ่ บุกาย, 2558, น. 286)
---	--

(33)

–¿Y te importaría dar una vuelta en ello a un amigo mío que quiere ser aviador? –(...) –Sí, <b>hombre</b> , por supuesto. (Olaizola, 1995, p. 138)	“พ่อจะว่าอะไรไหมครับ ถ้าจะพาเพื่อนผมที่อยากเป็นนักบินไปนั่งเครื่องบินสักรอบ” (...) “ได้สิ ได้เลย <b>ลูก</b> ” (โฆเซ่ หลุยส์ โอโลโยโซล่า, 2544, น. 129)
---	---

ดังจะสังเกตได้ มีการใช้คำเรียกขานในการแปล hombre/mujer มากที่สุด นั่นเป็นเพราะว่าคำเรียกขานใช้เพื่อแสดงความเอ็นดู การให้เกียรติ และการวางตัวสนิทสนมกับผู้ร่วมสนทนาได้ อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราการปรากฏของ hombre/mujer เป็นกลวิธีความสุภาพจำนวน 43 ครั้ง ไม่นับกรณีที่ hombre ใช้เพื่อเติมเต็มช่องว่างในการสื่อสาร กรณีที่พิจารณาได้ว่าผลลัพธ์เริ่มคุกคามหน้าของผู้พูดผลัดรับ และกรณีที่ปรากฏน้อยของความแน่ใจไม่แน่ใจนั้น พบว่ามีการใช้คำเรียกขานเพื่อแปล hombre/mujer จำนวน 8 ครั้ง ซึ่งคิดเป็นเพียงร้อยละ 18.60 เท่านั้น ในความคิดเห็นของผู้วิจัยสาเหตุสำคัญของการไม่ใช้คำเรียกขานเพื่อแปล hombre/mujer อาจเป็นเพราะ hombre/mujer แสดงความหมายที่ไม่ชัดเจนและยากต่อการทำความเข้าใจ โดยในบางบริบทความหมายของ hombre/mujer อาจรับรู้ได้ยากกว่าในบางบริบท ผู้วิจัยสังเกตว่ากรณีที่มีการใช้คำเรียกขานเพื่อแปล hombre/mujer แทบจะทั้งหมด (จำนวน 7 ครั้ง) เป็นกรณีที่ hombre/mujer ปรากฏในตำแหน่งท้ายหน่วยย่อย ผู้วิจัยจึงสันนิษฐานว่าเมื่อใช้ในตำแหน่งท้ายหน่วยย่อยผู้แปลจะรับรู้ความหมายของ hombre/mujer หรือเชื่อมโยงความหมายของ hombre/mujer กับการใช้คำเรียกขานในภาษาไทยเพื่อแสดงความสัมพันธ์หรือการวางตัวสนิทสนมกับผู้ฟังได้ง่ายกว่า นอกจากนี้ สาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือภาษาไทยไม่ได้นิยมใช้คำเรียกขานเพื่อแสดงการวางตัวสนิทสนมมากเท่ากับการใช้ hombre/mujer ในภาษาสเปนเพื่อแสดงความหมายดังกล่าว การใช้คำเรียกขานเป็นหน่วยเทียบเคียงของ hombre/mujer อยู่เสมอจึงอาจทำให้บทแปลฟังดูไม่เป็นธรรมชาติ นอกจากนี้ เนื่องจากคำเรียกขานไม่ใช่คำทางไวยากรณ์เช่นเดียวกับ hombre/mujer ในบางกรณีจึงยากที่จะหาคำเรียกขานที่เหมาะสมมาแสดงการวางตัวสนิทสนมและเป็นคำแปลของ hombre/mujer เช่นในตัวอย่าง (34) และ (35) ต่อไปนี้ซึ่งเป็นบทสนทนาระหว่างวุฒิสมาชิกตรูเอบากับชายซึ่งอยู่ในกลุ่มคนที่บุกรุกเข้ามาจับตัวหลานสาวของเขา และบทสนทนาระหว่างเด็กชายชื่อโอโนราโต้กับเบนิตโต้ซึ่งเคยไม่ถูกกันมาก่อน ตามลำดับ

(34)

<p>-¡Entreguen todas las agendas, las libretas de direcciones, las chequeras, todos los documentos personales que tengan! –ordenó el que parecía el jefe.</p> <p>–Soy el senador Trueba! ¿Es que no me reconoce, <b>hombre</b>, por Dios? (...) (Allende, 2015, p. 421)</p>	<p>“เอาสมุดจดบันทึก สมุดจดที่อยู่ สมุดเช็ค เอกสารส่วนตัวทุกอย่างที่มีมานี้” คนที่ดูเหมือนจะเป็นหัวหน้าสั่ง</p> <p>“นี่ฉันวุฒิสมาชิกตรูเอบานะ! จำฉันไม่ได้หรือไง ให้ตายเถอะ” (...) (อิซาเบล อาเยนเต, 2548, น. 443)</p>
---	---

(35)

<p>-¿Qué pasa, tío, no saludas?                  -Sí, <b>hombre</b> -le contestó Benito, bastante cortado. (Olaizola, 2016, p. 103)</p>	<p>“ไงพวก ไม่ทักทายกันเลยหรือไง”                  “ทักสิ” เบนิตโต้ตอบเงิน ๆ (โฆเซ่ หลุยส์ โอลัยโซล่า, 2550, น. 124)</p>
---	---

นอกจากคำเรียกขานแล้วยังพบการใช้ *ป้าก็* *แหม* และ *อ้าว* ซึ่งแสดงความรู้สึกของผู้พูดในการแปล hombre/mujer ด้วย โดยพบในกรณีที่ตีความได้ว่าสิ่งที่ผู้ร่วมสนทนากล่าวมาก่อนคุกคามหน้าของผู้พูด ดังจะสังเกตได้ในตัวอย่างต่อไปนี้

(36)

<p>-Yo se lo decía a la Isabel y no me quería creer. Seguro que es que estás embarazada. (...)                  -¡Mujer! -se defendía Isabel Martín que no perdía el aire ruboroso-. Después de tantos años sin tener hijos... (Olaizola, 1995, p. 86)</p>	<p>“ฉันก็บอกอิซาเบลแล้ว แต่เขาไม่ยอมเชื่อนักอยู่แล้วเชื่อว่าอิซาเบลท้อง (...)                  “<i>ป้าก็</i>” อิซาเบลเถียงอาย ๆ “ใครจะไปคิดหลังจากหลายปีติดกันมาแล้วที่ไม่มีลูกอีก...” (โฆเซ่ หลุยส์ โอลัยโซล่า, 2544, น. 82)</p>
--	---

(37)

<p>-¿Pero todavía no ha nacido éste y ya estás pensando en tener más? -dijo el padre que no salía de su asombro. Isabel Martín se ruborizó y contestó:                  -¡Hombre! Puestos a ello me gustaría tener seis hijos. (...) (Olaizola, 1995, p. 137)</p>	<p>“ยังไม่ทันคลอดลูกคนนี้เลยนะจ๊ะ เธอคิดจะมีลูกคนต่อ ๆ ไปแล้วหรือ” มานูเอลถามอย่างงุนงง อิซาเบลหน้าแดง ตอบว่า                  “<i>แหม!</i> ก็เพราะที่นี่มีลูกง่ายและถ้าอยากมีลูกกันจริง ๆ แล้วละก็ ใจฉันอยากจะมีสัก 6 คน (...)                  (โฆเซ่ หลุยส์ โอลัยโซล่า, 2544, น. 128)</p>
---	--

(38)

<p>-¿Le gustan los toros? –atacó.          -Depende de cómo estén asados          -contesté.          -<b>Hombre</b>, me refiero a la fiesta, a los toreros y demás, ¿entiende? (Sepúlveda, 2015b, p. 27)</p>	<p>“คุณชอบวัวกระทิงหรือเปล่าครับ” เขาถามแบบจริงจัง          “ขึ้นอยู่กับว่า เนื้อจะย่างสุกมากน้อยแค่ไหน”          ผมตอบ          “อ้าว ผมหมายถึงงานรื่นเริง พวกนักสู้วัวกระทิงอะไรทำนองนั้นนะ คุณเข้าใจใช่ไหม” (หลุยส์ เซปูล์เบดา, 2552, น. 30)</p>
---	---

การใช้ *ป้าก็* และ *แหม* ซึ่งแสดงความไม่พอใจของผู้พูด ในตัวอย่าง (36) และ (37) นั้น เป็นกรณีของการเลือกแสดงความหมายที่แตกต่างกันของผู้พูดภาษาสเปนและผู้พูดภาษาไทย ที่ได้กล่าวถึงแล้ว ในตัวอย่าง (38) ก็ตีความได้เช่นกันว่าสิ่งที่ผู้ร่วมสนทนากล่าวมาก่อนคุกคามหน้าของผู้พูด ดังนั้นแทนที่จะใช้ *อ้าว* ซึ่งแสดงความรู้สึกผิดคาดก็อาจใช้สำนวนที่แสดงความไม่พอใจในการแปลได้ นอกจากนี้ ก็อาจใช้ *เอ่อ* เพื่อแปล *hombre* ได้ด้วย เนื่องจากคำคำนี้ แสดงการลดความรุนแรงของสิ่งที่กล่าว อันเป็นความหมายที่ใกล้เคียงกับการชดเชย

สำหรับกรณีที่ *hombre* ใช้เพื่อเติมเต็มช่องว่างในการสื่อสารด้วย พบว่ามีการใช้ *อิมม์* และ *อ้าว* ในการแปล ดังสังเกตได้ในตัวอย่างต่อไปนี้

(39)

<p>-Oye, Bibiana, ¿pero tú crees en los Reyes Magos?          -Sí (...).          -<b>Hombre...</b>, hija..., yo también creo, pero (...). (Olaiola, 1998, pp. 63-64)</p>	<p>“บิเบียน่า หนูเชื่อว่ามีภูยาสามองค์จริง ๆ นะหรือ”          “ค่ะ พ่อ (...)”          “อิมม์ พ่อก็เชื่อเหมือนกันนะ แต่(...)” (โฆเซ หลุยส์ โอโลโยโซล่า, 2540, น. 85)</p>
---	--

(40)

<p>-(...) ¿Y para qué viajas tanto?          -<b>Hombre...</b> –balbuceó el padre-. Para atender mis negocios. (Olaiola, 1995, pp. 27-29)</p>	<p>“(...) “นายเดินทางทำไมตั้งมากมาย”          “อ้าว! ก็เพื่อดูแลธุรกิจของฉันไง” มานูเอล ตอบ (โฆเซ หลุยส์ โอโลโยโซล่า, 2544, น. 27)</p>
---	--

ในตัวอย่าง (39) นี้ นอกจากจะใช้เพื่อชดเชยการแสดงความคิดเห็นบางส่วนของผู้พูดต่อสิ่งที่ผู้ร่วมสนทนากล่าวแล้ว ผู้พูดยังใช้ *hombre* เพื่อเติมเต็มช่องว่างในการสื่อสารด้วยการใช้ *อืมม* เป็นคำแปลของ *hombre* ในตัวอย่างนี้ทำให้เกิดนัยว่าผู้พูดกำลังคิดไตร่ตรองอยู่ในตัวอย่าง (40) การใช้ *อ้าว* ซึ่งแสดงความผิดพลาดไม่ได้ถ่ายทอดการใช้ *hombre* เพื่อเติมเต็มช่องว่างในการสื่อสาร ในกรณีนี้ ผู้วิจัยพิจารณาว่า *เอ่อ* ซึ่งแสดงความลังเลใจน่าจะเป็นคำแปลที่เหมาะสมกว่า เป็นที่สังเกตว่าในกรณีที่ *hombre/mujer* ใช้เพื่อเติมเต็มช่องว่างในการสื่อสารในตำแหน่งต้นผลัตด้วยนี้ หากใช้คำเรียกขานในการแปล ผลลัพธ์ที่ได้จะเป็นการเรียกความสนใจจากผู้ฟังมากกว่าการชดเชยหรือการยืดเวลาในการกล่าวถ้อยคำ

เมื่อ *hombre/mujer* ปรากฏเป็นผลัตโดยลำพังและมีนัยของความแน่ใจหรือไม่แน่ใจ พบว่ามีการใช้ *นั่นสิ* และ *จะพูดว่ายังไงดี* ซึ่งแสดงความแน่ใจและไม่แน่ใจตามลำดับในการแปล ในกรณีที่ *hombre* ปรากฏร่วมกับคำหรือสำนวนซึ่งแสดงความแน่ใจ ไม่มีการใช้หน่วยภาษาใดเพื่อแปล *hombre* ดังจะสังเกตได้ในตัวอย่างต่อไปนี้

(41)

<p>-¿Pero tú fumas? -(...)                  -<b>Hombre</b>, claro -(...). (Olaizola, 1998, p. 36)</p>	<p>“นี่เธอสูบบุหรี่ด้วยเหรอ” (...)                  “แน่นอน” (...) (โฆเซ หลุยส์ โอไลโซลา, 2540, น. 46)</p>
---	--

ตัวอย่าง (41) ซึ่งเป็นบทสนทนาระหว่างเด็กวัยรุ่นชายหญิงคู่หนึ่งนี้ เป็นอีกตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่าจะใช้คำเรียกขานในการแปล *hombre* ไม่ได้ และการละไว้ไม่แปลน่าจะเป็นทางเลือกที่ดีที่สุด

#### 4. สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่าดัชนีปริจเฉท *bueno* และ *bien* มีความหมายแสดงการยอมรับสิ่งที่ผู้ร่วมสนทนากล่าวมาก่อนและใช้เพื่อลดความรุนแรงของผลัตรับ ในขณะที่ *hombre/mujer* แสดงการวางตัวสนิทสนมกับผู้ร่วมสนทนาและใช้เป็นกลวิธีความสุภาพเพื่อชดเชยการใช้วัจนกรรมที่คุกคามหน้าของผู้ร่วมสนทนาหรือเพื่อตอบแทนการกระทำของผู้ร่วมสนทนา ในบางกรณี *bueno* และ *hombre* ใช้เพื่อเติมเต็มช่องว่างในการสื่อสารด้วยโดยที่ยังคงทำหน้าที่ในเชิงการควบคุมการปฏิสัมพันธ์อยู่



ในด้านการแปลพบว่ามีการใช้หน่วยภาษาที่หลากหลายเป็นหน่วยเทียบเคียงของดัชนีปริจเฉทแต่ละดัชนี สาเหตุสำคัญคือไม่มีหน่วยภาษาใดในภาษาไทยที่จะใช้เป็นหน่วยเทียบเคียงของดัชนีปริจเฉทที่เลือกมาศึกษาได้ในทุกบริบท

ดัชนีปริจเฉท *bueno* มีแนวโน้มในการแปลเป็นภาษาไทยได้มาก และหน่วยภาษาที่ใช้แปล *bueno* ในกรณีส่วนใหญ่เป็นหน่วยภาษาที่แสดงการยอมรับและหน่วยภาษาที่แสดง ความลึกลับใจ หน่วยภาษาที่เหลือเป็นหน่วยภาษาที่แสดงความไม่พอใจ การอธิบาย การเป็น ข้อมูลที่ชัดเจนอยู่แล้ว ผลของเงื่อนไข และความขัดแย้ง ซึ่งเป็นความหมายเชิงบริบท ในกรณี เหล่านี้ ผู้วิจัยพิจารณาว่าใช้หน่วยภาษาที่แสดงการยอมรับและความลึกลับใจแทน หรือใช้ นำ หน้าหน่วยภาษาที่แสดงความหมายเชิงบริบทดังกล่าวได้ นอกจากนี้ ยังพบการใช้ *เฮ้อ-ว* ซึ่ง เลียนเสียงหาวนอนของผู้พูด และ *ตกลง* ซึ่งแสดงการยอมรับข้อเสนอเป็นคำแปลของ *bueno* ด้วย ในกรณีหลังนี้ ผู้วิจัยพิจารณาว่า *อืม* หรือ *เฮอะ* น่าจะเป็นหน่วยเทียบเคียงที่เหมาะสม กว่า

หน่วยภาษาที่ใช้ในการแปล *bien* ซึ่งพบใช้ในเชิงการควบคุมการปฏิสัมพันธ์เพียง 2 ครั้ง ได้แก่ *เฮอะ* ซึ่งแสดงความหมายเรียกร้องให้ยอมรับ และ *อ้อ* ซึ่งแสดงว่าผู้พูดรู้หรือ เข้าใจข้อมูลของผู้ร่วมสนทนาแล้ว ในกรณีที่มีการใช้ *อ้อ* นี้ ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่าควรใช้ *อืม* แทน เนื่องจากมีความหมายที่ใกล้เคียงกับ *bien* มากกว่า

สำหรับ *hombre/mujer* พบว่ามีภาระไม่แปลมากกว่าการแปล หน่วยภาษาที่ใช้ เพื่อแปลดัชนีปริจเฉททั้งสองดัชนีนี้มากที่สุดคือคำเรียกขาน ในกรณีที่ผู้พูดใช้ *hombre* เพื่อ เต็มเต็มช่องว่างในการสื่อสารด้วย พบการใช้ *อืม* ซึ่งแสดงการยอมรับและรับรู้ข้อมูลเป็น คำแปล ในกรณีที่ปรากฏความหมายเชิงบริบทแบบแน่ใจหรือไม่แน่ใจ คำแปลที่ใช้ก็เป็นสำนวน ที่แสดงความหมายดังกล่าว ส่วนในกรณีที่ตีความได้ว่าผลัดที่มาก่อนคุกคามหน้าของผู้พูดนั้น พบการใช้ *แหม* และ *อ้าว* ในการแปล *hombre/mujer* ในกรณีนี้ เนื่องด้วย *อ้าว* ไม่ได้แสดง ความไม่พอใจของผู้พูด แต่แสดงความรู้สึกผิดคาด ผู้วิจัยจึงพิจารณาว่าควรใช้หน่วยภาษาที่ แสดงความไม่พอใจ เช่น *แหม* เป็นคำแปลแทน

### เอกสารอ้างอิง

- ฆอร์เฆ่ บูกาย. (2556). *จะเล่าให้คุณฟัง* (พิมพ์ครั้งที่ 3) (เพ็ญพิสาข์ ศรีวรรณารณ, ผู้แปล). สำนักพิมพ์ผีเสื้อ. (ต้นฉบับพิมพ์ปี ค.ศ. 2002).
- ฆอร์เฆ่ บูกาย. (2558). *จะเล่าเป็นเพื่อนคุณ* (พิมพ์ครั้งที่ 3) (เพ็ญพิสาข์ ศรีวรรณารณ, ผู้แปล). สำนักพิมพ์ผีเสื้อ. (ต้นฉบับพิมพ์ปี ค.ศ. 2005).
- โฆเซ่ หลุยส์ โอโลยโซล่า. (2540). *โลกของเธอ บีเบียน่า* (สว่างวัน ไตรเจริญวิวัฒน์, ผู้แปล). ฟ้าอภัย. (ต้นฉบับพิมพ์ปี ค.ศ. 1985).
- โฆเซ่ หลุยส์ โอโลยโซล่า. (2544). *โบนี่ มาร์ติน (เกือบจะ) โชคร้ายที่เกิดมารวย* (สว่างวัน ไตรเจริญวิวัฒน์, ผู้แปล). ฟ้าอภัย. (ต้นฉบับพิมพ์ปี ค.ศ. 1987).
- โฆเซ่ หลุยส์ โอโลยโซล่า. (2546). *ก๊วยโฆ่* (พิมพ์ครั้งที่ 6) (รัศมี กฤษณมิกซ์, ผู้แปล). ฟ้าอภัย. (ต้นฉบับพิมพ์ปี ค.ศ. 1983).
- โฆเซ่ หลุยส์ โอโลยโซล่า. (2550). *ลู๊ เบนिटั ลู๊* (พิมพ์ครั้งที่ 3) (รัศมี กฤษณมิกซ์, ผู้แปล). ฟ้าอภัย. (ต้นฉบับพิมพ์ปี ค.ศ. 2002).
- ไพโรริน สิมมา. (2563). ดัชนีปริจเฉทเชิงโครงสร้างการสนทนาภาษาสเปน: ความหมาย หน้าที่ และการแปล. *วารสารรามคำแหง ฉบับมนุษยศาสตร์*, 39(1), 21-48.
- มานูเอล ปุซ. (2557). *ริมฝีปากนาง* (สถาพร ทิพยศักดิ์, ผู้แปล). สำนักพิมพ์ผีเสื้อ. (ต้นฉบับพิมพ์ปี ค.ศ. 1968).
- ลารา ริโอส. (2549). *โม* (รัศมี กฤษณมิกซ์, ผู้แปล). ฟ้าอภัย. (ต้นฉบับพิมพ์ปี ค.ศ. 1998).
- ลูเซีย บาเกตาโน่. (2542). *ปลุกฝันไว้ในแผ่นดิน* (พิมพ์ครั้งที่ 2) (รัศมี กฤษณมิกซ์, ผู้แปล). ฟ้าอภัย. (ต้นฉบับพิมพ์ปี ค.ศ. 1981).
- หลุยส์ เซปุลเบดา. (2551). *ชายชราผู้อ่านนิยายรัก* (สถาพร ทิพยศักดิ์, ผู้แปล). สำนักพิมพ์ผีเสื้อ. (ต้นฉบับพิมพ์ปี ค.ศ. 1989).
- หลุยส์ เซปุลเบดา. (2552). *บันทึกรักนักฆ่าผู้อ่อนไหว* (สถาพร ทิพยศักดิ์, ผู้แปล). สำนักพิมพ์ผีเสื้อ. (ต้นฉบับพิมพ์ปี ค.ศ. 1998).
- อิซาเบล อาเอนเด. (2548). *บ้านปรารถนารัก* (หนึ่งหทัย แรงผลสัมฤทธิ์, ผู้แปล). สำนักพิมพ์นานมีบุ๊คส์. (ต้นฉบับพิมพ์ปี ค.ศ. 1982).
- อิซาเบล อาเอนเด. (2554). *เมืองอสุรกาย* (หนึ่งหทัย แรงผลสัมฤทธิ์, ผู้แปล). สำนักพิมพ์นานมีบุ๊คส์. (ต้นฉบับพิมพ์ปี ค.ศ. 2002).
- อดัม วโรตม์สีกขตติถ์. (2555). *ไวยากรณ์ไทยในภาษาศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 5). สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- Allende, I. (2002). *La ciudad de las bestias* (7th ed.). Areté.
- Allende, I. (2015). *La casa de los espíritus* (3rd ed.). Debolsillo.
- Baquedano, L. (2016). *Cinco panes de cebada* (49th ed.). Ediciones SM.
- Briz Gómez, A. (1998). *El español coloquial en la conversación. Esbozo de pragmagramática*. Ariel.
- Bucay, J. (2012). *Cuenta conmigo*. RBA/Del Nuevo Extremo.
- Bucay, J. (2016). *Déjame que te cuente*. RBA Bolsillo.
- Fuentes Rodríguez, C. (1993). Comportamiento discursivo de *bueno, bien, pues bien*. *E.L.U.A.*, 9, 205-221.
- Llamas Saíz, C., & Martínez Pasamar, C. (2007). *Hombre, enseñar español no es tan fácil*. La enseñanza del enfocador de alteridad *hombre*. In E. Balmaseda Maest (Ed.), *Las destrezas orales en la enseñanza del español L2-LE: XVII Congreso Internacional de la Asociación del Español como Lengua Extranjera (ASELE): Logroño 27-30 de septiembre de 2006* (pp. 749-764). Universidad de La Rioja.
- Martín Zorraquino, M. A., & Portolés, J. (1999). Los marcadores del discurso. In I. Bosque & V. Demonte (Eds.), *Gramática descriptiva de la lengua española* (pp. 4051-4213). Espasa Calpe.
- Olaizola, J. L. (1995). *La leyenda de Boni Martín* (7th ed.). Anaya.
- Olaizola, J. L. (1998). *Bibiana y su mundo* (18th ed.). Ediciones SM.
- Olaizola, J. L. (2015). *Cucho* (43rd ed.). Ediciones SM.
- Olaizola, J. L. (2016). *Corre, Benito, corre* (3rd ed.). Palabra.
- Portolés, J. (2002). Marcadores del discurso y traducción. In J. García Palacios & M. T. Fuentes Morán (Eds.), *Texto, terminología y traducción* (pp. 145-168). Ediciones Almar.
- Portolés, J., & Vázquez, O. I. (2000). The use of “hombre” as a discourse marker of politeness in Spanish and its relationship to equivalent expressions in English. In P. Gallardo Torrano & E. Llorca Giménez (Eds.), *Proceedings of the 22nd International Conference of AEDEAN (Asociación*

*Española de Estudios Anglonorteamericanos*) (pp. 215-220). Edicions de la Universitat de Lleida.

Puig, M. (2004). *Boquitas pintadas*. Booket.

Ríos, L. (2004). *Mo* (14th ed.). Ediciones Farben.

Sepúlveda, L. (2015a). *Un viejo que leía novelas de amor* (82nd ed.). Tusquet Editores.

Sepúlveda, L. (2015b). *Diario de un killer sentimental seguido de Yacaré* (4th ed.). Tusquet Editores